

۱۳۱

مجموعه گفتارهای علمی اخلاقی

حضرت آیت الله یثربی دامت برکاته

به سوی معرفت

تفسیر آیات ولایت و امامت

علم و طهارت

دلیل وجوب اطاعت

۱۴۰۹ بهمن ۲۷
۱۲ ربیع الأول ۱۴۳۳

تکشیر این جزو ه

با رعایت محتوا ، حفظ امانت در نقل و ذکر مأخذ مجاز است

«الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآلها الطاهرين ولعنة الله على أعدائهم أجمعين».

قال الله تبارك وتعالى :

﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۱)

خداوند فقط می خواهد پلیدی (گناه) را از شما اهل بیت دور کند
و کاملاً شما را پاک سازد.

چکیده سخن

از مباحثی که تاکنون درباره آیه تطهیر انجام شد، تا حدودی با محتوای این آیه شریف آشنا شدیم؛ برای نمونه، واژه‌هایی همچون «إنما»، «يريد الله»، «رجس»، «طهارت» و سایر مفردات را، مورد بحث دقیق علمی قرار دادیم. روشن شد که منظور از «إرادة الله»، اراده‌ی تکوینی و تحالف‌ناپذیر خدا است؛ به عبارت دیگر، مشیت و خواست خداوند، الزاماً باید تحقق پیدا کند و چون خداوند، اراده‌ی تطهیر و اذهب رجس از اهل بیت ﷺ را فرموده، این امر و اراده، در مورد

۱. سوره احزاب، آیه ۳۳.

ایشان ﷺ، محقق شده است؛ بنابراین طبق مشیت خدا، اهل بیت ﷺ، حتماً باید پاک و طاهر بوده و از هرگونه خباثت و پلیدی دور باشند.

همچنین دانستیم که این ویرگی و عطیه‌ی الهی - تطهیر و عصمت اهل بیت ﷺ - هیچ منافاتی با اختیار و قدرت انتخاب بشر ندارد؛ یعنی حضرات معصومین ﷺ با وجود این‌که مثل سایر افراد بشر، دارای اختیار و اراده در امور و مسائل شخصی و اجتماعی زندگی هستند، اما در عین حال، از یک فضیلت و نیروی عظیم و با ارزشی به نام «عصمت» برخوردارند. در نتیجه این اشکال که اهل بیت ﷺ به دلیل معصوم بودن‌شان، دیگر قدرت نافرمانی و تخلف از فرامین الهی را ندارند، اشتباه است. دلیل ما بر این مسئله، آن است که «عصمت» حضرات معصومین ﷺ از مقوله‌ی «علم» می‌باشد، که به معنای دانش وسیع و بینش گسترده است. طبق این معنی، خداوند قلب حضرات معصومین ﷺ را ظرفی برای پذیرش علم به باطن مملکوت و آفرینش قرار داده است؛ طوری که ایشان ﷺ، به تمام اسرار هستی و ظاهر و باطن همه‌ی مخلوقات عالم، آگاهی دارند و به این خاطر است که با وجود مختار بودن‌شان، هیچ‌گاه در مقام معصیت و نافرمانی از خداوند سبحان برنمی‌آیند.

نکته‌ی دیگر این‌که، علم ائمه اطهار ﷺ به آیات الهی - اعم از آیات تکوین و تشریع - علم حضوری است نه حصولی. توضیح مطلب آن‌که، خداوند متعال، ابزار بینش و دانش را در اختیار همه‌ی افراد بشر، قرار داده است؛ ولی در این میان، وجود موائع و حجاب‌هایی، مانع از این می‌شود که افراد عادی بتوانند به باطن مملکوت و اسرار آیات الهی، پی‌برند و چون این موائع و حجب، در وجود مقدس

۱۳۱ اهل بیت علیهم السلام راه ندارد، در نتیجه، ایشان علیهم السلام، همیشه صاحبِ چشمِ نافذ و باطن بین هستند. البته هر کس که بتواند از این ابزار و نعمت خدایی، به نحوالحسن بهره برداری کند، به مقام و جایگاهی می‌رسد که قرآن، او را صاحب قلب سليم، معرفی می‌کند.

خداؤند متعال می‌فرماید:

﴿وَلَا تُخْرِنِي يَوْمَ يُبْعَثِرُونَ * يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ * إِلَّا مَنْ أَتَى
اللَّهَ بِقُلْبٍ سَلِيمٍ﴾^(۱).

در آن روز که مردم برانگیخته می‌شوند، مرا شرمنده و رسوا مکن
* در آن روز که مال و فرزندان سودی نمی‌بخشد * مگر کسی که
با قلب سليم به پیشگاه خدا آید.

حضرت امام صادق علیه السلام ذیل این آیه شریف و در تفسیر «قلب سليم» می‌فرمایند:

«السليم، الذي يلقى ربّه وليس فيه أحد سواه . وقال علیه السلام : وكلّ قلب
فيه شكّ أو شرك فهو ساقط وإنّما أرادوا الزهد في الدنيا لتغُرّ قلوبهم
للآخرة»^(۲).

سلیم قلبی است که به لقای پروردگار می‌رسد و [در حالیکه] کسی
به غیر از خداوند در آن نیست و نیز فرمودند: هر قلبی که در آن
شك یا شرك باشد، [از سليم بودن] ساقط است و آن‌ها (صاحبان

قلب سلیم) در دنیا زاهد شدند تا قلوب خود را برای آخرت مهیا کنند.

بنابراین کسی که صاحب قلب سلیم می‌شود، دل و قلب اش فقط جایگاه خداوند است و چیز دیگری غیر از خدا، در دل او جای نمی‌گیرد.
حضرت امیرالمؤمنین علی علیہ السلام - که دارای «قلب سلیم» بودند و در طول زندگی، فقط خداوند متعال را در دل خویش جای داده بودند - می‌فرمایند:

«مارأیت شیئاً إِلَّا وَرَأَیْتَ اللَّهَ قَبْلَهُ وَيَعْدُهُ وَمَعْهُ»^(۱).

هیچ چیز را ندیدم مگر اینکه خداوند متعال را قبل و بعد و همراه آن چیز دیدم.

نکته دیگر آن که، براساس روایات، مطهرون، همان مقریون هستند که در آیه دهم و یازدهم سوره واقعه آمده است. خداوند متعال می‌فرماید:

﴿وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ * أُولَئِكَ الْمُقْرَبُونَ * فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ *
ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ * وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ﴾^(۲).

و [سومین گروه] پیشگامان پیشگامانند * آنها مقربان‌اند * در باعهای پرنعمت بهشت [جای دارند]* گروه زیادی [از آنها] از امت‌های نخستین‌اند * و اندکی از امت‌های آخرین.

با دقت در مطالب مذکور، معلوم می‌شود که بارزترین افرادی که صاحب و دارنده قلب سلیم هستند، حضرات معصومین علیهم السلام می‌باشند و همانطور که بیان گردید،

۱. شرح أسماء الحسنی، جلد ۱، صفحه ۱۸۹؛ شرح اصول کافی، جلد ۳، صفحه ۸۳ (با کمی تفاوت).

۲. سوره واقعه، آیات ۱۰-۱۴.

روح، مأمور تعليم ایشان ﷺ، از طرف خداوند است:

﴿وَكَذَلِكَ أُوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا﴾^(۱).

همانطور [که بر پیامبران پیشین وحی فرستادیم]، بر تونیز روحی را به فرمان خود وحی کردیم.

این روح هیچ‌گاه از ایشان ﷺ مفارقت نمی‌کند و همواره تاموقع مرگ در معیت مقام عصمت است. حضرت امام صادق علیه السلام، از این روح، با مشخصاتی مانند مخلوقی بزرگ‌تر از جبرئیل و میکائیل علیهم السلام، یاد می‌کنند^(۲).

مطلوب دیگر این که، حضرات معصومین ﷺ، هرگاه اراده کنند مطلبی را بدانند، توسط روح به ایشان ﷺ القاء می‌شود؛ به همین دلیل، حضرات ائمه اطهار ﷺ، همواره نسبت به همه چیز علم دارند و نیز به وسیله‌ی دریافت امور و مقدرات همه مخلوقات در شب قدر، صاحب علم ویژه از طرف خداوند هستند.

خداوند متعال در این باره می‌فرماید:

﴿تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أُمْرٍ﴾^(۳).

فرشتگان و روح در آن شب به اذن پروردگارشان برای [تقدیر] هر کاری نازل می‌شوند.

همچنین با توجه به آیات و روایات، معلوم می‌شود که آیه تطهیر، اختصاص به افرادی دارد که دارای سه شرط باشند: الف - خودشان ادعای داشتن چنین امتیازی (عصمت و طهارت) را داشته باشند. ب - دیگران بتوانند در مورد آن‌ها،

۱. سوره شوری، آیه ۵۲.

۲. رجوع شود به جزوء ۱۲۸.

۳. سوره قدر، آیه ۴.

داشته باشد.

چنین ادعایی را مطرح نمایند. ج- چنین افرادی، برای اثبات ادعای شان، دلیلی

نکته دیگر آنکه، در مباحث پیشین بیان کردیم، هر چند آیه شریف تطهیر، در سیاق آیات وارد درباره همسران پیامبر ﷺ، قرار گرفته است؛ اما هیچ ارتباطی به آنان- از لحاظ عصمت و طهارت- ندارد؛ زیرا وجود این آیه شریف در این قسمت از قرآن، از باب ذکر علت است؛ به عبارت دیگر، خداوند فقط خواسته است همسران پیامبر ﷺ را ملزم به اطاعت از رسول خدا ﷺ نماید، نه اینکه- طبق نظر اهل سنت- زنان پیامبر ﷺ نیز جزو اهل بیت ایشان ﷺ بوده و از مقام عصمت و طهارت برخوردار باشند.

ج- مقدمه فقه

آیه‌ی تطهیر و دستورات پنج‌گانه

خداوند متعال در ضمن آیات سوره مبارک احزاب، دستورات متعددی را برای همسران پیامبر ﷺ صادر می‌کند؛ از جمله این‌که: قدر پیامبر ﷺ را بدانید، با ایشان ﷺ سازگاری داشته باشید، اهل دنیا نباشید و موارد دیگر؛ اما در آیه تطهیر به طور ویژه می‌فرماید:

﴿وَقُرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِيْنَ الزَّكَةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۱).

و در خانه‌های خود بمانید، و همچون دوران جاهلیت نخستین،

۸

۱. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۱۳۱ [در میان مردم] ظاهر نشوید، و نماز را برپا دارید، و زکات را

بپردازید و خدا و رسول اش ﷺ را اطاعت کنید؛ خداوند فقط
می خواهد پلیدی و گناه را ز شما اهل بیت [علیهم السلام] دور کند و کاملاً
شما را پاک سازد.

بر اساس این آیه شریف دستورات پنج گاههای به همسران رسول الله ﷺ ابلاغ
می گردد. این دستورات عبارت اند از :

الف- شما- همسران پیامبر اکرم ﷺ - مأمور هستید که در خانه بمانید و خارج
نشوید.

ب- اگر ضرورت اقتضا کرد که از خانه بیرون آیید، حق تبرّج [ظاهر کردن
زیبایی‌ها] و بی‌پروای از نامحرم را ندارید؛ چون این عمل، مخصوص زنان
جهالیت نخستین بود و شما باید کاملاً خودتان را بپوشانید.

ج- مأمور هستید نماز را به پا دارید و برای اقامه‌ی آن، اهتمام کنید نه اینکه
فقط به خواندن دور کعت نماز اکتفا کنید.

د- اگر مالی داشتید که زکات به آن تعلق دارد، باید زکات آن را پردازید.
ه- در همه اوامر، باید تسلیم خدا و رسول خدا ﷺ باشید.

تکلیف زنان پیامبر ﷺ در این آیه، به خوبی مشخص شده است. از سوی
دیگر، هر انسان خردمندی به حکم عقل، در می‌یابد که باید فرمان مولای خودش
را - که همه قدرت و هستی به دست او است - اطاعت کند و لذا وجوب اطاعت خدا،
امری فطری بوده و نیاز به دلیل شرعی ندارد.

۹ این در حالی است که خداوند عالم و حکیم، به خوبی می‌دانست که در آینده،

بعضی از همسران پیامبر ﷺ، فرمان شکنی کرده و دستورات خدا و رسول اش ﷺ را زیر پا خواهند گذاشت و به بهانه‌ی دفاع از دین، حرمت حرم رسول الله ﷺ را شکسته و از خانه بیرون خواهند رفت، [و این به نوبه‌ی خود، یکی دیگر از دلایل معجزه بودن قرآن و پیشگویی آن به شمار می‌رود!] نمونه بارز این حریم شکنی و بی‌حیایی، در رفتار عایشه -که یکی از زنان پیامبر ﷺ بود- به وضوح دیده می‌شود. حال این سؤال مطرح است که آیا عایشه، آیه‌ی تطهیر را نخوانده بود و از مضمون آن مطلع نبود که آن اعمال خلاف شرع وزننده‌ای را- که مخالف با دستور خدا بود- مرتكب شد؟!

لازم به توضیح است که آیه‌ی تطهیر، که بعد از این دستورات ذکر می‌شود، و بخش پایانی از آیه ۳۳ سوره احزاب را تشکیل می‌دهد، به صراحت، طهارت و دور بودن ائمه معصومین علیهم السلام از گناه و پلیدی را بیان می‌کند و به همسران رسول الله ﷺ فرمان می‌دهد، که از معصومین علیهم السلام پیروی نمایند.

آیه‌ی تطهیر و وجوب اطاعت از رسول الله ﷺ

قرآن، بعد از آن که زنان پیامبر ﷺ را ملزم به انجام دستوراتی می‌کند، بلا فاصله بعد از دعوت آنان به اطاعت از خدا و رسول اش ﷺ، به تبیین مقام و جایگاه ممتاز اهل بیت علیهم السلام می‌پردازد و علت وجوب اطاعت همگان -از جمله همسران پیامبر ﷺ- از ایشان علیهم السلام را، عصمت و طهارت‌شان بیان می‌کند.

﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۱).

۱۳۱ خداوند فقط می‌خواهد پلیدی (گناه) را از شما اهل بیت دور کند

و کاملاً شما را پاک سازد.

بر اساس این آیه‌ی شریف، رسول خدا و اهل بیت ایشان ﷺ، به دور از هرگونه هوای نفس و تمایلات نفسانی هستند و به همین جهت، دستورات ایشان ﷺ، از روی پاکی، صداقت و اخلاص بوده و به نفع همگان می‌باشد. برای مثال، معلمی را در نظر بگیرید که در کلاس درس، علاوه بر اینکه به دانش‌آموzan اش یک سری دستورالعمل‌هایی می‌دهد، در عین حال آن‌ها رابه اطاعت و فرمانبرداری از دستورات والدین‌شان، ملزم می‌کند و به آنان گوشزد می‌کند که خیرخواه واقعی شما، پدر و مادرتان هستند.

در این آیه نیز، قرآن اطاعت از رسول خدا ﷺ را در ردیف اطاعت از خدا، قرار داده است. بنابراین قرار گرفتن آیه‌ی تطهیر در بخش آخر آیه‌ی ۳۳ سوره احزاب - به عقیده‌ی بنده - جز جنبه‌ی علیّت، هیچ چیز دیگری نمی‌تواند باشد، برخلاف نظر مفسّرین شیعه - از جمله علامه طباطبائی ره - که معتقد‌ند این بخش از آیه‌ی تطهیر، تحریف شده و از جای دیگر قرآن، بنابر دستور رسول اکرم ﷺ یا توسط مدوّن آن (عثمان)، به این مکان منتقل شده است؛ لذا دقت و تأمل در این آیه، مساوی با تصدیق این مطلب است که امر خداوند مبنی بر اطاعت از دستورات رسول اش ﷺ، به خاطر مبراً بودن ایشان ﷺ از انحرافات و مشتبهیات نفسانی است و به حکم عقل، باید از راهنمایی‌ها، خیرخواهی‌ها، تفکرات و دستورات ایشان و اهل بیت‌شان ﷺ اطاعت نمود.

برای فهم بهتر این مطلب، مثالی را بیان می‌کنیم:

فرض کنید، مسئول یک مجموعه یا کارخانه‌ای که دارای چندین کارگر می‌باشد، بخواهد برای مدتی از محیط کاری اش دور شده و به مسافرت برود. اولین کاری که این مسئول یا کارفرما قبل از مسافرت انجام می‌دهد، این است که همه کارمندان یا کارگران مجموعه‌اش را جمع کرده و یک نفر را از میان آن‌ها به جانشینی خود منصوب می‌کند و به همگان گوشزد می‌کند که در غیاب وی، باید از جانشین او اطاعت کنند. سپس این مقام مسئول، رو به جانشین خود کرده و چنین می‌گوید: از آنجائیکه شما فرد دانا و مورد اعتمادی هستی و منافع من را حفظ می‌کنی، دستور دادم که در غیاب من، بقیه‌ی افراد از دستورات شما تبعیت کنند.

مشابه این فرضیه، در آیه تطهیر دیده می‌شود. به این صورت که خداوند بعد از آنکه زنان پیامبر ﷺ را مخاطب قرار داده و آنان را به اطاعت از پیامبر و اهل بیت علیهم السلام ملزم می‌کند، بلا فاصله رو به رسول اش علیهم السلام نموده و - به زبان محاوره‌ای ما - چنین می‌فرماید: «چون شما (اهل بیت علیهم السلام) پاکیزه و مطهرید و نفسانیات و تمایلات از شما به دور هستند، اطاعت از شما واجب است» همان‌گونه که هر واجب اطاعه‌ای باید چنین باشد.

اهل سنت باید از مكتب و تفکرات انحرافی و غلط خود دست بردارند و به این مستنه‌ی مهم دقیقت کنند که مطابق آیه، وجوب اطاعت فقط از خدا و از رسول خدا علیهم السلام است و کسی که خداوند توسط رسول اش تعیین نموده باشد؛ در نتیجه، هر فرد بی‌سر و پایی که عنوان و برچسب خلیفه‌ی رسول الله علیهم السلام را به خودش بچسباند، واجب الإطاعة نیست. اطاعت از چنین فردی بر خلاف عقل، وجودان و ۱۲ فطرت بشری است. در دنیا امروز، افکار و اندیشه‌ها رشد کرده و مردم بی‌جهت و

بی دلیل به حرف کسی توجه نمی‌کنند؛ حتی اگر قانونی هم وضع شده باشد، در پی

۱۳۱ ریشه‌یابی این قانون هستند... که اصلاً، چرا چنین قانونی جعل شده است؟ چرا باید ملتزم به رعایت آن باشیم؟! توجه به این مسائل، اهمیت وجود صلاحیت در زمامدار را روشن‌تر می‌سازد.

مخاطبان آیه‌ی تطهیر

از مطالب گفته شده به این نتیجه می‌رسیم که اگر کسی به مقام و منزلتی که رسول الله ﷺ داشتند، برسد، او هم واجب الإطاعة می‌شود و این که خداوند در آیه‌ی تطهیر، از ضمیر جمع «کم» استفاده نموده، دلیل بر واجب الإطاعة بودن رسول خدا ﷺ و نیز اهل بیت ایشان علیهم السلام است؛ به عبارت دیگر، اگر خداوند، مقام و جوب اطاعت را منحصر در رسول ارشاد ﷺ می‌کرد و اهل بیت ایشان علیهم السلام را فاقد این امتیاز می‌نمود، از ضمیر مفرد «ک» به جای ضمیر «کم» استفاده می‌کرد، در حالی که چنین نیست.

أهل بیت علیهم السلام چه کسانی هستند؟

بعد از مباحث مفصلی که درباره آیه تطهیر شد، نوبت به بیان این مطلب می‌رسد که مراد از «أهل بیت» چه کسانی هستند؟

به نظر شیعه، اهل بیت پیامبر گرامی اسلام ﷺ، منحصر در حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیهم السلام، حضرت فاطمه زهرا علیهم السلام، حضرت امام حسن، حضرت امام حسین علیهم السلام و نه نفر از فرزندان پاک و بزرگوار حضرت امام حسین علیهم السلام می‌باشند.

برای اثبات نظر شیعه باید گفت: عقل سليم، اطاعت از افرادی را واجب می‌داند که مصون از هرگونه خطا و اشتباه باشند؛ و به طور کلی، هیچ عاقلی اختیار خانه و اهل و عیال خود را در ایامی که برای تجارت یا زیارت، از شهر و موطن خویش سفر می‌کند، به دست کسی که درباره او احتمال خطا و خیانت می‌دهد، نمی‌سپارد.

خداؤند متعال می‌فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِكَ الْأَمْرُ﴾^(۱).

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! اطاعت کنید خدا را؛ و اطاعت کنید پیامبر خدا ﷺ و اولوا الأمر (او صیای پیامبر ﷺ) را.
«اولوا الأمر» مذکور در این آیه، کسانی هستند که از سوی خدای تبارک و تعالی برای آنها، ولایت بر امر قرار داده شده است. امری که به محض اراده خداوند، تحقق پیدا می‌کند.

خداؤند متعال می‌فرماید:

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾^(۲).

فرمان او چنین است که هرگاه چیزی را اراده کند، تنها به آن می‌گوید: «موجود باش»!، آن نیز بی درنگ موجود می‌شود. بنابراین، این سخن که خداوند متعال، ولایت بر امر را در اختیار هر کسی - حتی افرادی که ویژگی‌های خاص آن را نداشته باشند - قرار می‌دهد، سخن نابجاً است

۱. سوره نساء، آیه ۵۹.

۲. سوره یس، آیه ۸۲.

که از عدم معرفت و شناخت به ذات اقدس حق متعال نشأت می‌گیرد. برای معرفی ۱۳۱ «اهل بیت» مذکور در آیه تطهیر، علاوه بر برهان عقلی -که در آینده به طور مفصل از آن سخن خواهیم گفت -می‌توان به روایات و احادیث نیز تمسک نمود.

این روایات که فوق حد تواتر^(۱) می‌باشد، مورد قبول هر دو طائفه؛ یعنی هم عامه (پیروان مكتب خلافت) و هم خاصه (پیروان مكتب ولایت و اهل بیت علیهم السلام) می‌باشد.

تعدادی از این روایات عبارت اند از :

۱. عایشه نقل می‌کند :

«خرج النبي ﷺ غداً وعليه مرتضىٰ مرحلاً من شعرأسود، فجاء الحسن بن علي عليهما السلام فادخله، ثم جاء الحسين عليهما السلام فدخل معه، ثم جاءت فاطمة عليهما السلام فادخلها، ثم جاء علي عليهما السلام فادخله، ثم قال : ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۲) .

پیامبر ﷺ صبحگاهی بیرون آمدند در حالی که بر ایشان علیهم السلام جامه‌ای از موی سیاه بود، پس حسن بن علی علیهم السلام آمدند، پس

۱. خبری که افراد فراوانی آن را نقل نمایند، به گونه‌ای که امکان اجتماع آنان بر دروغ گویی نباشد را خبر متواتر می‌گویند. (الرعاية في علم الدراية، صفحه ۶۲)

۲. مرتضى، به جامه دوخته نشده گویند (المنجد، صفحه ۷۵۷).

۳. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۴. بحار الأنوار، جلد ۳۵، صفحه ۲۲۵؛ از منابع اهل سنت: صحيح مسلم، جلد ۴، صفحه

۱۰۵۱، کتاب فضائل الصحابة؛ تحفة الأحوذى، جلد ۹، صفحه ۴۹؛ شواهد التنزيل، جلد ۲، صفحه ۵۶.

حضرت ﷺ ایشان علیہ السلام را وارد آن جامه کردند، سپس حسین علیہ السلام آمدند، ایشان علیہ السلام رانیز وارد آن جامه کردند، سپس فاطمه علیہ السلام آمدند، ایشان علیہ السلام رانیز وارد آن کردند، سپس علی علیہ السلام آمدند. ایشان علیہ السلام رانیز وارد آن جامه کردند، سپس فرمودند: «خداوند فقط می خواهد پلیدی (گناه) را از شما اهل بیت دور کند و شما را کاملاً پاک سازد»^(۱).

۲. عمر بن ابی سلمه^(۲) می گوید:

«لَمَّا نَزَّلَتْ هَذِهِ الْآيَةِ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۝ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا ۝»^(۳) فی بیت ام سلمة علیہ السلام، فدعاعا فاطمة وحسناً وحسيناً علیہم السلام فجلّهم^(۴) بكساءٍ وعلیٰ علیہ السلام خلف ظهره فجلّله بكساءٍ، ثم قال ﷺ: اللهم هؤلاء أهل بيتي، فأذهب عنهم الرجس وطهّرهم تطهيراً. قالت ام سلمة: وأنا معهم يا نبی الله؟ قال ﷺ: أنت على مكانك وأنت على خیر^(۵).

هنگامی که این آیه «خداوند فقط می خواهد پلیدی (گناه) را از

۱. این روایت از نظر اهل سنت، در اعلا درجه‌ی صحت است که در صحیح مسلم که یکی از کتب معتبره شش گانه شان است، آمده است. آن‌ها صحیح بخاری را «اخو القرآن» و صحیح مسلم را «اخت القرآن» می‌دانند.

۲. عمر بن ابی سلمه، پسر ام سلمه همسر رسول خدا ﷺ و به عبارت دیگر، ربیب النبی ﷺ می‌باشد.

۳. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۴. جل جل الشیء ای عمه (آن رادر برگرفت)، لسان العرب، جلد ۱۱، صفحه ۱۱۸.

۵. بحار الأنوار، جلد ۳۵، صفحه ۲۲۶؛ از منابع اهل سنت: سنن ترمذی، جلد ۵، صفحه ۳۰؛ شواهد التنزيل، جلد ۲، پاورقی صفحه ۱۲۰.

شما اهل بیت دور کند و کاملاً شما را پاک سازد»، بر پیامبر ۱۳۱

اکرم ﷺ نازل شد، رسول خدا ﷺ در خانه ام سلمه علیه السلام بودند، ایشان ﷺ فاطمه، حسن و حسین علیهم السلام را به حضور طلبیدند و همگی ایشان علیهم السلام را زیر کسae قرار دادند و علی علیهم السلام پشت سر رسول خدا ﷺ بودند، پس ایشان رانیز زیر کسae بردن؛ آنگاه فرمودند: بار خدایا! اینان اهل بیت من هستند، پلیدی را از آنان برطرف کن و آنها را پاک و پاکیزه گردان! ام سلمه علیهم السلام گفت: آیا من هم از ایشان علیهم السلام هستم؟ رسول خدا ﷺ فرمودند: تو در جای خودت باش، تو سرانجام خوبی خواهی داشت^(۱)!

۳. شداد بن عبدالله^(۲) نقل می‌کند:

«دخلتُ على واثلة بن أسعق وعنده قومٌ، فذكروا علياً علیه السلام فشتموه فشتمته معهم . فلما قاموا، قال لي : لمَ شتمتَ هذا الرجل؟ قلت :رأيت القوم يشتمونه فشتمته معهم . فقال : لا أُخبرك بما رأيت من رسول الله علیه السلام ؟ ! قلت : بلى ، قال : أتيتُ فاطمة علیه السلام أسائلها عن عليٍ علیه السلام ، فقالت علیه السلام : توجّه إلى رسول الله علیه السلام ، فجلست أنتظر حتى جاء

۱. عبارت «أنت على خير» برای ام سلمه علیه السلام فضیلی محسوب می‌شود چرا که پیامبر ﷺ در مورد همه زنهای شان تعریف و تمجید ندارند، چنانچه برای عایشه و حفصه، چنین کلماتی را نفرموده‌اند.

۲. نام وی، شداد بن عبدالله، أبو عمّار القرشی الأموی می‌باشد و نزد اهل سنت از ثقات محسوب می‌شود. (تهذیب الکمال فی اسماء الرجال، جلد ۱۲، صفحه ۴۰۰)

رسول الله ﷺ، فجلس و معه عليٌّ والحسن والحسين علیهم السلام، أخذ كلّ واحد منهما بيده حتّى دخل، فأدنى علياً و فاطمة علیهم السلام فأجلسهما بين يديه، فأجلس حسناً و حسيناً علیهم السلام، كلّ واحد منهما على فخذه، ثمّ لفّ عليهم ثوبه – أو قال : كساء – ثمّ تلا هذه الآية ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْبِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرُكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۱) ثمّ قال ﷺ : اللهم هؤلاء أهل بيتي وأهل بيتي أحقٌ^(۲).

نzd واثله بن اسقع^(۳) رفتم در حالی که گروهی نzd او بودند؛ پس نام علی علیهم السلام به میان آمد و همگی، ایشان را دشنام دادند، من نیز همراه آنان به ایشان دشنام دادم. هنگامی که آنان رفتند، واثله به من گفت: چرا تو هم این مرد را دشنام دادی؟ گفت: دیدم که اینان دشنام می‌دهند، من نیز چنین کردم^(۴). گفت: آیا تو را از آنچه از رسول خدا ﷺ دیدم، با خبر نکنم؟! گفت: آری. گفت: نzd فاطمه علیهم السلام رفتم و از ایشان سراغ علی علیهم السلام را گرفتم. فرمودند: نzd پیامبر خدا ﷺ رفته است، پس نشستم و منتظر شدم تا اینکه

۱. سورة احزاب، آية ۳۳.

۲. بحار الأنوار، جلد ۲۵، صفحه ۲۱۷؛ غایة المرام، ۷، جلد ۳، صفحه ۱۷۷؛ از منابع اهل سنت: مسنند أحمد، جلد ۴، صفحه ۱۰۷؛ مجمع الزوائد، جلد ۹، صفحه ۱۶۷؛ شواهد التنزيل، جلد ۲، صفحه ۶۷؛ تفسیر ابن کثیر، جلد ۳، صفحه ۴۹۲.

۳. واثله بن اسقع، مورد وثوق و قبول ائمه رجال اهل سنت می‌باشد و از آن جا که از اصحاب می‌باشد، به نظر آنان، توثیق خاص هم لازم ندارد.

۴. در طول تاریخ، همواره افرادی وجود داشته‌اند که می‌توان به آن‌ها اصحاب شعار گفت که بدون هرگونه اندیشه و تفکری دنباله رو جو حاکم بوده‌اند.

پیامبر خدا ﷺ آمدند و در حالی که علی و حسن و حسین علیهم السلام ۱۳۱

هرمراه ایشان ﷺ بودند و حسین و حسین علیهم السلام هر کدام یک دست پیامبر ﷺ را گرفته بودند تا اینکه ایشان ﷺ وارد شدند و علی و فاطمه علیهم السلام را نزدیک خود آوردند و آن دو را روی روی خود نشاندند و حسن و حسین علیهم السلام را روی زانوی خود قرار دادند، سپس لباس یا عبای خود را به آنان پوشانیدند، آنگاه این آیه را خواندند: «خداوند فقط می خواهد پلیدی (گناه) را از شما اهل بیت دور کند و شما را کاملاً پاک سازد» سپس فرمودند: خدایا! اینان اهل بیت من هستند و اهل بیت من شایسته ترند^(۱).

۴. ام المؤمنین ام سلمه علیهم السلام می گوید:

«نزلت هذه الآية في بيتي ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجَسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۲) وفي البيت سبعة: جبرئيل وميكائيل عليهما السلام وعلی وفاطمة والحسن والحسین عليهم السلام وأنا على باب البيت، قلت: يا رسول الله ﷺ! ألسنت من أهل البيت؟ قال ﷺ: إِنَّكَ إِلَى خَيْرٍ، إِنَّكَ مِنْ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ ﷺ»^(۳).

آیه شریف «خداوند فقط می خواهد پلیدی (گناه) را از شما اهل

۱. مرحوم سید بحرانی در کتاب غایة المرام، جلد ۳، صفحه ۱۸۳ روایات بسیاری را به این مضمون از مستند حمیدی نقل می کند. حمیدی هم این روایات را از صحیح بخاری و صحیح مسلم نقل کرده است.

۲. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۳. تفسیر المیزان، جلد ۱۶، صفحه ۳۱۷؛ از منابع اهل سنت: الدر المتنور، جلد ۵، صفحه ۱۹۸؛ شواهد التنزيل، جلد ۲، صفحه ۱۲۴.

بیت دورکند و شما را کاملاً پاک سازد» در خانه من نازل شد و در آن هنگام در خانه هفت نفر حضور داشتند، که عبارت از جبرئیل و میکائیل و رسول الله و علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام بودند و من در کنار در خانه ایستاده بودم، عرض کرد: یا رسول الله علیه السلام! آیا من از اهل بیت نیستم؟ فرمودند: ای ام سلمه! تو زن خوبی هستی، تو از همسران نبی علیه السلام هستی.

۵. عبدالله بن جعفر طیار نقل می کند:

«لَمَّا نظر رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ إِلَى الرَّحْمَةِ هَابِطَةً، قَالَ: ادْعُوا لِي، ادْعُوا لِي! فَقَالَتْ صَفِيَّةٌ: مَنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ؟ قَالَ: أَهْلُ بَيْتِي عَلَيَّاً وَفاطِمَةَ وَالْحَسَنَ وَالْحَسِينَ عَلَيَّاً لَهُمْ، فَجَاءَهُمْ عَلَيَّاً لَهُمْ، فَأَلْقَى عَلَيْهِمْ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّدَ كَسَاءَهُ، ثُمَّ رَفَعَ يَدِهِ فَقَالَ: «اللَّهُمَّ إِنَّ هُؤُلَاءِ آلِيَّ، فَصُلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ» وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرَّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُظْهِرُكُمْ تَطْهِيرًا» (١)(٢).

در یکی از روزها که رحمت الهی (باران) می‌بارید، رسول خدا ﷺ نگاهی به ریزش باران کرده و فرمودند: به سوی من فراخوانید! به سوی من فراخوانید! صفیه پرسید: چه کسی را به حضور شما فراخوانیم؟ فرمودند: اهل بیت ام؛ علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام را. به محض اینکه ایشان علیهم السلام حضور پیدا

٢٠ - ١. سورة احزاب، آية ٣٣

۲. از منابع اهل سنت: مستدرک حاکم، جلد ۳، صفحه ۱۴۸؛ شواهد التنزیل، جلد ۲، صفحه ۵۵.

کردند، رسول خدا ﷺ ایشان علیه السلام را زیر ردای خویش ۱۳۱ گردآوردن و دست‌های مبارک خود را به سوی آسمان بلند کردند و فرمودند: «بار پروردگارا! اینان اهل بیت من هستند، پس بر محمد و آل محمد درود فرست» و خدا «آیه تطهیر» را بر آن حضرت نازل فرمود.

۶. ابوسعید خدری^(۱) می‌گوید: وقتی حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام، حضرت فاطمه زهرا علیه السلام را به خانه خویش آوردند؛

« جاء النبي ﷺ أربعين صباحاً إلى بابها يقول : السلام عليكم أهل البيت ورحمة الله وبركاته ، الصلاة ورحمة الله ، ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُنْهِبَ عَنْكُمُ الْرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطْهِرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۲) ، أنا حربٌ لمن حاربتم وسلم لمن سالمتم»^(۳).

رسول خدا ﷺ مدت چهل روز هنگام سحر، به درخانه فاطمه علیه السلام می‌آمدند و می‌فرمودند: سلام و رحمت و برکات خداوند متعال بر شما اهل بیت باد! وقت اقامه‌ی نماز است، خدای تان رحمت کند. سپس آیه تطهیر را قرائت نمودند و فرمودند: من دشمن کسی هستم که شما با او دشمنید و دوست کسی هستم که شما با او دوست هستید.

۱. سعد أبو سعید الخدری، یکی از اصحاب رسول الله ﷺ محسوب می‌شود. (معجم رجال الحديث، جلد ۸، صفحه ۴۷)

۲. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۳. بحار الأنوار، جلد ۳۵، صفحه ۲۱۳؛ از منابع اهل سنت: الدر المنشور، جلد ۵، صفحه ۱۹۹؛ شواهد التنزيل، جلد ۲، صفحه ۴۴.

۷. ابن عباس^(۱) می‌گوید:

«شهدنا رسول الله ﷺ سه شاهد بود که روز که وقت کل صلاة، می‌گفت: السلام عليکم ورحمة الله وبرکاته أهل البيت، ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۲) الصلاة رحمة الله، كل يوم خمس مرّات»^(۳).

مدت نه ماه شاهد بودیم که رسول خدا ﷺ هر روز که وقت نماز فرامی‌رسید، به درخانه‌ی علی بن ابی طالب ﷺ می‌آمدند و می‌فرمودند: سلام و رحمت و برکات خدا بر شما «اهل بیت» ارزانی باد، آنگاه «آیه تطهیر» را تلاوت می‌کردند و هر روز پنج بار می‌فرمودند: زمان اقامه نماز است، خدای تان رحمت کند.

۸. انس بن مالک^(۴) نقل می‌کند:

«إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَمْرِّ بِبَابِ فَاطِمَةَ عَلَيْهَا سَتَّةُ أَشْهُرٍ، إِذَا خَرَجَ إِلَى صَلَاتِ الْفَجْرِ، يَقُولُ: الصَّلَاةُ يَا أَهْلَ الْبَيْتِ ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۵)»^(۶).

۱. وی در مکه متولد شده است و از مفسران قرآن کریم محسوب می‌شد. اهل سنت از او روایات فراوانی نقل کرده‌اند. (تاریخ مدینه دمشق، جلد ۲۹، صفحه ۲۸۵)

۲. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۳. تفسیرالمیزان، جلد ۱۶، صفحه ۳۱۸؛ از منابع اهل سنت: الدرالمنتور، جلد ۵، صفحه ۱۹۹.

۴. او از کسانی است که وقایع روز غدیر خم را کتمان کرد و به دلیل نفرین حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام به بیماری بر پرس مبتلا گشت. (معجم رجال الحديث، جلد ۳، صفحه ۲۴۰)

۵. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۶. بحار الأنوار، جلد ۳۵، صفحه ۲۲۳؛ از منابع اهل سنت: مسند أحمد، جلد ۳، صفحه ۲۸۵.

رسول خدا ﷺ شش ماه برای حضور در نماز صبح، از در ۱۳۱

خانه‌ی فاطمه ؓ عبور می‌کردند، می‌فرمودند: ای اهل بیت من!

موقع نماز صبح است. سپس آیه تطهیر را تلاوت می‌فرمودند.

حاکم نیشابوری در مستدرک بعد از ذکر این روایت می‌گوید: این حدیث بر

اساس مبنای مسلم، صحیح است؛ ولی او، این روایت را نقل نکرده است^(۱).

۹. ابو جمیله روایت کرده است:

«إِنَّ الْحَسْنَ بْنَ عَلَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ، حِينَ قُتِلَ عَلَيْهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، اسْتَخْلَفَ، فَبَيْنَا هُوَ

يَصْلِيْ بِالنَّاسِ، إِذَا وَبَ إِلَيْهِ رَجُلٌ فَطَعَنَهُ بِخَنْجَرٍ فِي وَرْكِهِ، فَتَمَرَّضَ

مِنْهَا أَشْهَرًا، ثُمَّ قَامَ فَخَطَّبَ عَلَى الْمَنْبَرِ، فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا أَهْلَ الْعَرَاقِ!

اتَّقُوا اللَّهَ فِينَا، إِنَّا أُمَّرَاءُكُمْ وَضِيَافَانَكُمْ وَنَحْنُ أَهْلُ الْبَيْتِ الَّذِينَ قَالَ اللَّهُ

عَزَّوَ جَلَّ: ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ

وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾^(۲) فَمَا زَالَ يُوْمَئِدُ يَتَكَلَّمُ حَتَّىٰ مَا تَرَىٰ فِي الْمَسْجِدِ

إِلَّا بَاكِيًّا»^(۳).

پس از آنکه علیؑ به قتل رسیدند، و حسن بن علیؑ

→ سنن ترمذی، جلد ۵، صفحه ۳۱؛ شواهد التنزیل، جلد ۲، صفحه ۱۸؛ مستدرک حاکم، جلد ۳، صفحه ۱۵۸.

۱. مستدرک حاکم، جلد ۳، صفحه ۱۵۸.

۲. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۳. از منابع اهل سنت: مجمع الزوائد، جلد ۹، صفحه ۱۷۲؛ تاریخ مدینه دمشق، جلد ۱۳، ۲۳ صفحه ۲۶۸.

جانشین آن حضرت علی‌الله‌گردیدند، در حالی که با مردم به اقامه نماز جماعت پرداخته بودند، مردی با خنجر به ران پای ایشان علی‌الله‌گردید که در اثر آن، به مدت چند ماه، بیمار شدند. پس از بهبودی، بر منبر رفتند و به ایراد خطابه پرداختند و فرمودند: ای اهل عراق! در مورد ما از خدا بترسید، همانا ما امیران و میهمانان الهی شما هستیم؛ ما اهل بیتی هستیم که حق تعالی دربارهی ما فرموده است: «خداؤنده فقط می‌خواهد پلیدی (گناه) را از شما اهل بیت دور کند و شما را کاملاً پاک سازد». در آن روز ایشان به سخنرانی ادامه دادند، تا جایی که کسی در مسجد باقی نماند مگر آنکه گریان شد.

از مجموع روایاتی که ذکر شد، چند نکته به دست می‌آید:

الف - اهل بیت مذکور در آیه تطهیر، منحصر در رسول الله علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی، حضرت امیرالمؤمنین علی، حضرت صدیقه طاهره فاطمه‌ی زهرا، حضرت امام مجتبی و حضرت امام حسین سید الشهداء علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی می‌باشد.

ب - اگر چه این آیه یک بار نازل شده، ولی پیامبر اسلام علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی در مکان‌های مختلفی، از جمله خانه‌ی حضرت زهرا علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی، خانه‌ی ام سلمه، مسجد و ... آن را منحصرأ بر پنج تن آل عبا علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی تطبیق می‌دادند.

ج - حضرت پیامبر اکرم علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی، هر فردی غیر از این پنج نفر را - حتی ام سلمه علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی را که از بهترین همسران ایشان علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی بود - از شمول دایره‌ی اهل

۲۴ بیت علی‌الله‌وعلی‌آل‌هی‌وعلی‌اصحاحی، رد کردند.

۵- رسول گرامی اسلام ﷺ، در آغاز ازدواج حضرت امیرالمؤمنین علی و
حضرت فاطمه علیها السلام، چهل روز (یا بیشتر به روایات مختلف) موقع نماز صبح، بر در
خانه‌ی ایشان علیهم السلام، آیه‌ی تطهیر را تلاوت فرمودند و ایشان علیهم السلام و دو فرزندشان؛
حسن و حسین علیهم السلام را به عنوان «اهل بیت» معرفی فرمودند.

و- در زبان عرب، اهل بیت هر فردی، به اشخاصی اطلاق می‌شود که از طریق
نسب به آن فرد متصل باشند، چنانچه در شجره‌نامه‌ها و کتب انساب این‌گونه عمل
شده است؛ در نتیجه به همسر، اهل بیت اطلاق نمی‌کنند. وقتی از زید بن ارقم
پرسیدند که آیا همسران پیامبر ﷺ نیز جزو اهل بیت ایشان ﷺ به شمار
می‌روند، او در جواب گفت: نه، به خدا قسم! چون که همسر، برای مدتی همراه
انسان است و امکان دارد مرد او را اطلاق داده و زن به خانه پدر و مادرش برود^(۱).

ه- بر فرض که «اهل بیت» یک عنوان عام باشد و بقیه‌ی اقوام و خویشان رسول
خدا ﷺ را نیز در بر بگیرد، اماًعمرل و قول ایشان ﷺ که کسae و عبای خود را برابر
روی این چند نفر انداختند و فرمودند: «اللّهُ هؤلاء أهل بيتِ»، آن عنوان عام را
تخصیص می‌دهد و شمول آن را بر تمام اقوام و خویشان رسول الله ﷺ از بین
می‌برد. آلوسی که یکی از مفسرین اهل سنت بوده و بی‌میل به مسلک نواصب هم
نیست، به همین نکته اشاره کرده و عمل و گفتار رسول الله ﷺ را تخصیص
دهنده‌ی عنوان «اهل بیت» می‌داند^(۲).

می‌گوید:

ابن تیمیه، که شاگرد مکتب خلافت می‌باشد^(۱) نیز با اشاره به ماجرا کسae

«أَفْضَلُ أَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيٍّ وَفَاطِمَةَ وَحَسَنَ وَحَسِينَ عَلَيْهِمُ الْبَشَارَةُ إِذَا دَعَاكُمْ الْكَسَاءُ وَخَصَّهُمْ بِالدُّعَاءِ»^(۲).

بافضیلت ترین اهل بیت پیامبر گرامی اسلام ﷺ، علی و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام می‌باشند که ایشان ﷺ، آنها را زیر عبای خود گردآورده و به دعای خویش مخصوص فرمودند.

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ»

۱. لازم به ذکر است که محمد بن عبد الوهاب [سردمدار مکتب و هایات]، عقاید خرافی و انحرافی خود را از ابن تیمیه گرفته است.
 ۲. منهاج السنة، جلد ۷، صفحه ۱۲۲.

خودآزمایی

۱۳۱

- ① آیا عصمت ائمه اطهار علیهم السلام، با انتخاب و اختیار بشری، قابل جمع است؟
- ② حضرت امام صادق علیه السلام در تفسیر «قلب سلیم» چه فرمودند؟
- ③ دستورات پنج گانه‌ای که خداوند در آیه‌ی تطهیر به زنان پیامبر صلی الله علیه وساله داده است، کدام‌اند؟
- ④ پاسخ ما در مقابل نظرات سایر مفسرین شیعه، که قائل به تحریف و جابه جایی آیه‌ی تطهیراند، چیست؟
- ⑤ مخاطبان «آیه‌ی تطهیر» چه کسانی هستند؟
- ⑥ دلیل «واجب الإطاعه» بودن اهل بیت علیهم السلام، چیست؟
- ⑦ رسول اکرم صلی الله علیه وساله، در جواب سؤال ام سلمه که گفت: آیا من از اهل بیت شما هستم، چه فرمودند؟
- ⑧ به کدام دلیل، زنان پیامبر صلی الله علیه وساله، جزو اهل بیت ایشان علیهم السلام، محسوب نمی‌شوند؟
- ⑨ آیا عنوان «أهل بیت» در آیه‌ی تطهیر، یک عنوان عام است یا خاص؟

علت و جو ب اطاعت همگان از جمله همسران
پیامبر ﷺ مازیشان علیهم السلام را، عصمت و
طهارت شان بیان می کند . ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ
لِيَذْهَبَ عَنْكُمُ الرِّجْسُ أَهْلُ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرُكُمْ
تَطْهِيرًا﴾ . خداوند فقط می خواهد پلیدی
(گناه) را از شما اهل بیت دور کند و کاملاً آشما را
پاک سازد . بر اساس این آیه شریف، رسول
خدا اهل بیت ایشان علیهم السلام، به دور از هر گونه
هوای نفس و تمایلات نفسانی هستند و به همین
جهت، دستورات ایشان علیهم السلام، از روی پاکی،
صداقت و اخلاص بوده و به نفع همگان می باشد .
(صفحه ۱۰ از همین جزو)

- محل عرضه CD جلسات به سوی معرفت :
- ابتدای خیابان امام، جنب قائمیه، فروشگاه آواتی مهر .
- شماره سیستم پیام کوتاه (SMS) ۳۰۰۰۷۲۲۷۰۸ .
- در صورت تمایل به دریافت پیام کوتاه جلسات، شماره تلفن همراه خود یاد و سانتان را بانام به سیستم ارسال کنید .

محل برگزاری جلسات :

کاشان: حسینیه مرحوم آیت الله یشربی

تلفن: ۰۴۴۹۹۳۳-۰۴۴۴۵۲۷۷

نامبر: ۰۴۴۴۳۴۳۴

پست الکترونیک: info@yasrebi.ir

www.yasrebi.ir